

**DVOJAZYČNÁ
KNIHA
PRO MÍRNĚ
POKROČILÉ ★★**

Таинственные истории о жизни и смерти

Tajemné příběhy o životě a smrti

Úprava pro výuku: Aljona Podlesnych

- zrcadlový český překlad
- okomentované gramatické a lexikální jevy
- testy na porozumění textu

MP3 Povídky v ruštině
namluvené rodilou mluvčí

edika.

Таинственные истории о жизни и смерти

Tajemné příběhy o životě a smrti

**Edika
Brno
2015**

Таинственные истории о жизни и смерти

Tajemné příběhy o životě a smrti

Úprava původního textu: Aljona Podlesnych

Překlad: Jana Hrčková

Odborná korektura: Olga Čermáková

Ilustrace: Lenka Jeřábková

Obálka: Martin Sodomka

Odpovědná redaktorka: Yulia Mamonova

Technický redaktor: Jiří Matoušek

CD nahráno: Studio 22

Režie a editace: Mario Buzzi

Ruský hlas: Yulia Mamonova

Hudba: Mario Buzzi

Translation © Jana Hrčková, 2015

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-266-0640-6

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2015 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 19048.

© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA a.s.

Úvod

Nová sbírka zkrácených povídek představuje tři krátká díla ruských klasiků, která spojuje téma mystiky a tajemství v lidském životě. Máte před sebou upravenou verzi povídek A. K. Tolstého „Vlkodlaci“, I. S. Turgeněva „Po smrti (Klára Miličová)“ a L. N. Andrejeva „On“.

V mládí vzdal A. K. Tolstoj hold žánru fantasy. Jeho povídka „Vlkodlaci“ byla napsána francouzsky v roce 1838, když mu bylo něco málo přes dvacet let. Povídka o hordách upírů je inspirována romantickou literaturou a z pohledu současného čtenáře připomíná hollywoodské thrillery.

I. S. Turgeněv tvrdil, že láska je v mnohém nevyzpytatelná emoce, mající tajemnou podstatu a mystický základ. Této myšlence je věnována jeho povídka „Po smrti (Klára Miličová)“, jejíž osnovou je magická láska mezi dvěma mladými lidmi – Jakovem Aratovem a herečkou Klárou Miličovou.

Sám název díla L. N. Andrejeva nese pečeť tajemna (zájmeno místo jména v názvu povídky už naznačuje něco záhadného). Podtitul „Příběh neznámého“ vyjadřuje ten samý účel. Vypravěč líčí neobyčejné, nevysvětlitelné události, proto autor počítá s tím, že čtenář si sám dokreslí tajemný obraz toho, co se odehrálo.

Přeji Vám příjemné čtení a jednoduché procvičení ruského jazyka na mistrovských dílech ruských klasiků!

Aljona Podlesnych

Алексей Константинович Толстой

Семья вурдалака

Неизданный отрывок из записок неизвестного

-1-

События происходили в 1815 году в Вене. Два раза в неделю весёлое общество, к которому принадлежал и я, собиралось у княгини Шварценберг. Хозяйка дома была мила, приветлива, остроумна, и гостить у неё было очень приятно.

По утрам мы обычно ходили на прогулку. Обедали мы все вместе либо в замке, либо в его окрестностях, а вечера проводили у камина, беседовали и рассказывали всякие истории.

Среди нас был маркиз д'Юрфе. Все любили этого старика-эмигранта за его чисто юношескую весёлость и ту особую остроту, которую он придавал рассказам о своих былых любовных похождениях. Однажды вечером он вдруг сказал:

– Ваши истории, господа, весьма необыкновенны, но я думаю, что им недостаёт одной существенной черты – подлинности. Никто из вас своими глазами не видел те удивительные вещи, о которых рассказывал, и не может подтвердить их истинность.

Нам пришлось с этим согласиться, и старик продолжал:

– А мне, господа, известно одно приключение, настолько страшное и настолько достоверное, что ввергнет в ужас любого. К моему несчастью, я был и свидетелем и участником этого события. И сегодня я готов рассказать о случившемся.

Слушать захотели все. Господин д'Юрфе взял щепотку табаку, медленно потянул её и начал:

– Прежде всего, господа, прошу у вас прощения, если мне придётся говорить о моих любовных увлечениях чаще, чем это подобает человеку в моём возрасте. Но ради полной ясности мне о них нельзя не упоминать.

* Pokud chcete zdůraznit, že se nějaký děj odehrává pravidelně, použijte následující ruskou vazbu: **předložka ПО + 3. pád množného čísla**: по утрам (*každé ráno*), по вечерам (*každý večer*), по вторникам (*každé úterý*), по будням (*každý všední den*).

Alexej Konstantinovič Tolstoj

Vlkodlaci

Nevydaný úryvek ze zápisů neznámého

-1-

Události se odehrály v roce 1815 ve Vídni. Dvakrát v týdnu se veselá společnost, k níž jsem také náležel, scházela u kněžny Schwarzenbergové. Hostitelka byla milá, přívětivá, vtipná a být jejím hostem bylo velmi příjemné.

Po ránu jsme obvykle chodili na procházky. Obědvali jsme společně buď na zámku, nebo v jeho okolí, večery jsme pak trávili u krbu, besedovali a vyprávěli si různé příběhy.

K naší společnosti patřil i markýz d'Urfé. Všichni tohoto starého pána, emigranta, měli rádi pro jeho ryze mladický elán a pro ten zvláštní říz, který dodával příběhům o svých milostných eskapádách. Jednou večer najednou řekl:

– Vaše příběhy, pánové, jsou velice neobvyklé, myslím si však, že se jim nedostává jedné podstatné črty, a to pravdivosti – nikdo z vás neviděl na vlastní oči ty podivuhodné věci, o nichž tu vyprávěl, a nemůže proto potvrdit jejich pravdivost.

Nezbylo nám, než s ním souhlasit, a stařík pokračoval:

– Znam, pánové, jeden příběh natolik strašlivý a natolik hodnověrný, že každého vyděsí. K mému neštěstí jsem byl svědkem i účastníkem této události. A dnes jsem připraven vám o tom, co se stalo, vyprávět.

Poslouchat chtěli všichni. Pan d'Urfé si vzal špetku tabáku, pomalu si šňupl a začal:

– Především mne, pánové, prosím omluvte, pokud budu muset hovořit o svých srdečních záležitostech častěji, než je to vhodné pro člověka mého věku. Avšak v zájmu úplné srozumitelnosti je nemůžu nezmínit.

* Móda šňupat tabák se v Evropě objevila v polovině 17. století a udržela se téměř dvě století. Ruský výraz «щепотъ, щепотка» označuje malé množství čehokoli sypkého, co je možné nabrat třemi prsty, jejichž konečky jsou spojeny k sobě. Odpovídá českému výrazu „špetka“, se kterým se také často setkáváte v kuchařských receptech ve významu špetka soli, špetka pepře.

В то далёкое время я был без памяти влюблён в прекрасную герцогиню де Грамон. Эта любовь не давала мне покоя ни днём, ни ночью. Герцогиня не отвечала мне взаимностью, а только усиливала мои страдания своим кокетством. И тогда, в минуту крайнего отчаяния, я решил переехать по службе в другой город. Накануне отъезда я явился к герцогине. Она отнеслась ко мне менее насмешливо, чем обычно. В голосе её чувствовалось волнение, когда она мне сказала:

– Д'Юрфе, вы делаете очень неразумный шаг. Но я вас знаю, и понимаю, что от принятого решения вы не откажетесь. Поэтому прошу вас только об одном – возьмите вот этот крестик как залог моей дружбы и носите его, пока не вернётесь. Это семейная реликвия, которой я очень дорожу.

Я надел на шею вот этот крестик, с которым с тех пор не расставался.

Итак, я уехал. Проездом я оказался в одной сербской деревне. Обитателей дома, в котором я остановился, я нашёл в состоянии подавленности. Это удивило меня ещё и потому, что дело было в воскресенье – день, когда сербы обычно веселятся и развлекаются. Сначала я подумал, что печальное настроение этих людей связано с недавно случившейся бедой. Я хотел уйти, но ко мне подошёл высокий и крупный мужчина лет тридцати.

– Входи, – сказал он, – входи, чужеземец, и пусть не пугает тебя наша печаль; ты её поймёшь, когда узнаешь причину.

И он мне рассказал, что несколько дней назад его отец, которого звали Горча, поднялся с постели, снял со стены длинную турецкую пицаль и обратился к своим сыновьям, Георгию и Петру:

– Дети, я иду в горы, хочу с другими смельчаками поохотиться на Алибека (так звали разбойника-турка, который в последнее время разорял весь край). Ждите меня десять дней, а если на десятый день не вернусь – значит, меня убили. Но если я вернусь позднее, то не впускайте меня в дом. Если будет так, приказываю вам: забудьте, что я ваш отец, и вбейте мне осиновый кол в спину, потому что я теперь проклятый вурдалак и пришёл сосать вашу кровь.

* без пámяти (*fraz.*) – velmi silně

V těch dávných dobách jsem byl bláznivě zamilován do překrásné vévodkyně de Gramon. Ta láska mi nedopřávala klidu ve dne v noci. Vévodkyně mou lásku neopětovala a pouze zesilovala mé trápení svou koketerií. A tehdy, v okamžiku naprostého zoufalství, jsem se rozhodl odjet služebně do jiného města. V předvečer odjezdu jsem navštívil vévodkyni. Chovala se ke mně méně výsměšně než obvykle. Její hlas zněl rozrušeně, když na mne promluvila:

– D'Urfaei, děláte velmi nerozumný krok. Já vás ovšem znám a chápu, že od učiněného rozhodnutí už neustoupíte. Proto vás prosím jen o jedno – vezměte si tento křížek jako důkaz mého přátelství a noste jej, dokud se nevrátíte. Je to rodinná památka, již si velmi cením.

– Navlékl jsem si tento křížek na krk a od té doby jsem se s ním nerozloučil.

Nuže tedy, odjel jsem. Cestou jsem se ocitl v jedné srbské vsi. Obyvatele domu, v němž jsem se zastavil, jsem nalezl v ponuré náladě. To mne překvapilo i proto, že byla neděle, den, kdy se Srbové obvykle veselí a baví. Nejprve jsem si pomyslel, že smutná nálada těchto lidí má něco společného s nedávným neštěstím. Chtěl jsem již odejít, avšak přistoupil ke mně asi třicetiletý, vysoký, mohutný muž.

– Vejdi, – řekl, – vejdi, cizince, a nechť tě neleká náš zármutek; pochopíš ho, až poznáš příčinu.

A vyprávěl mi, že před několika dny jeho otec, jenž se jmenoval Gorča, vstal z postele, sundal ze stěny dlouhou tureckou mušketau a řekl svým synům, Georgiovi a Petrovi:

– Děti, jdu do hor, chci se s ostatními odvážlivci zúčastnit honu na Alibeka (tak se jmenoval turecký loupežník, který v poslední době plenil celý kraj). Čekajte na mne deset dní, a pokud se desátý den nevrátím, pak to znamená, že mne zabili. Pokud se však vrátím později, nepouštějte mne do domu. Jestli se tak stane, příkazuji vám: zapomeňte na to, že jsem váš otec, a vtlučte mi do zad osikový kůl, protože jsem odteď prokletý vlkodlak a přišel jsem sát vaši krev.

* **Mušketu** je starodávná těžká pistole nabíjená zepředu.

Надо сказать, что *вурдалаки* – это мертвецы, которые встали из могил, чтобы сосать кровь живых людей. У них те же повадки, что у всех вампиров, но есть и одна особенность. *Вурдалаки* сосут предпочтительно кровь у своих близких родственников и лучших друзей. А когда те умрут, то тоже становятся вурдалаками. Говорят, будто в Боснии и Герцеговине население целых деревень превращалось в *вурдалаков*.

Теперь вам легко представить, какое действие слова старого Горчи произвели на его сыновей. Они упали к его ногам и умоляли, чтобы он позволил им отправиться вместо него. Но тот молча повернулся к ним спиной и пошёл прочь. День моего приезда был как раз десятый день от ухода Горчи, и мне было нетрудно понять волнение его детей.

Это была дружная семья. Старший сын Георгий был, по-видимому, человек строгий и решительный. Он был женат, и у него было двое детей. У Петра, красивого восемнадцатилетнего юноши, лицо было мягким, и его особенно любила младшая сестра Зденка.

Об этой девушке я хочу сказать особенно. Кроме её красоты, меня поразило и её отдалённое сходство с герцогиней де Грамон. У этих двух женщин была особенная черта – складочка над глазами, которую я больше никогда ни у кого не встречал. Эта чёрточка могла и не понравиться с первого взгляда, но стоило увидеть её несколько раз, как она с неодолимой силой привлекала вас к себе. С первой минуты я испытал к Зденке симпатию. Возможно, она обязательно превратилась бы в нежное чувство, если бы я дольше остался в той деревне.

Мы все сидели во дворе за столом. Зденка пряла, Пётр что-то насвистывал. Георгий не сводил глаз с дороги и молчал. Я же меланхолично глядел на вечерние облака и на очертания монастыря, который виднелся над соновым лесом.

Этот монастырь, как я узнал позднее, славился чудотворной иконой богоматери. По преданию, её принесли ангелы и оставили на ветвях дуба. Но в начале минувшего века в те края вторглись турки, они убили монахов и разорили монастырь. Оставались только стены и часовня, где службу совершал некий отшельник. Он водил посетителей по развалинам и давал приют богомольцам, которые охотно останавливались в монастыре «божьей матери дубравной». Всё это, как я уже упомянул, мне стало известно лишь впоследствии.

* Dejte pozor na skloňování slov **дерёвня**, **кўхня**, **бáрышня**! Tvar 2. pádu množného čísla mají totiž na rozdíl od ostatních podobných slov (podstatná jména ženského rodu na -ня s předcházející souhláskou) S MĚKKÝM ZNAKEM: бáшен, вишен, ALE *дереве́нь*, *кўхонь*, *бáрышень*!

Dlužno říci, že vlkodlaci jsou mrtví, kteří vstávají z hrobů, aby sáli krev živých lidí. Mají stejné zvyky jako i ostatní vampýři, je tu však jedna zvláštnost. Vlkodlaci sají přednostně krev svých blízkých příbuzných a nejlepších přátel. A když ti zemřou, rovněž se stávají vlkodlaky. Říká se, že v Bosně a Hercegovině se ve vlkodlaky proměňovaly celé vesnice.

Nyní si snadno představíte, jaký účinek měla slova starého Gorči na jeho syny. Padli mu k nohám a zapřísahali ho, aby se mohli vydat do hor místo něj. Ten se k nim však mlčky obrátil zády a odešel. Byl zrovna desátý den od odchodu Gorči, když jsem projížděl kolem. Nebylo pro mne obtížné pochopit neklid jeho dětí.

Byla to přátelská rodina. Starší syn Georgij byl podle všeho člověk přísný a rozhodný. Byl ženatý a měl dvě děti. Petr byl krásný osmnáctiletý mladík jemných rysů a velmi ho milovala mladší sestra Zdenka.

O téhle dívce bych se chtěl zmínit zvlášť. Kromě její krásy mne překvapila i její vzdálená podoba s vévodkyní de Garmon. Tyto dvě ženy měly společný neobvyklý rys – vrásečku nad očima, se kterou jsem se už nikdy u nikoho jiného nesetkal. Tahle rýha se nemusela na první pohled líbit, stačilo ji však několikrát zahlédnout a již vás k sobě neodolatelně přitahovala. Od první chvíle jsem pociťoval ke Zdence sympatii. Byla by se jistě změnila na něžný cit, pokud bych v té vsi zůstal delší dobu.

Všichni jsme seděli u stolu na dvoře. Zdenka předla, Petr si něco pohvizdoval. Georgij nespouštěl oči z cesty a mlčel. Zatímco já jsem si melancholicky prohlížel večerní oblaka a obrysy kláštera, jenž probleskoval nad borovicovým lesem.

Tento klášter, jak jsem se dozvěděl později, proslul svou zázračnou ikonou Matky Boží. Podle pověsti ji přinesli andělé a zanechali na větvích dubu. Avšak na začátku minulého století do toho kraje vtrhli Turci, zabili mnichy a klášter vydrancovali. Zůstaly jen stěny a kaple, v níž sloužil mši jakýsi poustevník. Provázel návštěvníky po rozvalinách a poskytoval útočiště poutníkům, kteří se ochotně zastavovali v klášteře „Matky Boží pod dubem“. To vše, jak už jsem zmínil, jsem se ale dozvěděl až později.

* **не сводить (не спускать) глаз** с кого/чего (*fraz.*) – pozorně, upřeně se na někoho/něco dívat, nespouštět zrak

Георгий вдруг нарушил молчание:

– В котором часу ушёл старик?

– В восемь часов, – ответила его жена.

– Хорошо, – проговорил Георгий, – сейчас половина восьмого, не позднее. Он замолчал и опять уставился на большую дорогу.

Я забыл вам сказать, господа, что когда сербы подозревают в ком-нибудь вампира, то избегают называть его по имени или упоминать о нём прямо. Они думают, что так его можно вызвать из могилы. Вот почему Георгий, когда говорил об отце, уже некоторое время называл его не иначе, как «старик».

Молчание продолжалось ещё несколько минут. Вдруг один из мальчиков спросил у Зденки:

– Тётя, а когда дедушка придёт домой?

В ответ на столь неуместный вопрос Георгий дал ребёнку пощёчину. Мальчик заплакал, а его младший брат испуганно спросил:

– А почему нам нельзя говорить о дедушке?

Новая пощёчина – и он тоже примолк. Мальчики заплакали, а взрослые перекрестились.

Но вот часы в монастыре пробили восемь. Едва отзвучал первый удар, как мы увидели человеческую фигуру. Человек шёл из леса в нашу сторону.

– Он! – воскликнули в один голос Зденка, Пётр и их невестка. – Слава тебе господи!

– Господи, сохрани и помилуй нас! – торжественно проговорил Георгий. – Как понять, прошло ли уже или не прошло десять дней?

Все в ужасе посмотрели на него. Человек между тем приближался к нам. Это был высокий старик с белыми усами, с бледным и строгим лицом. Он опирался на палку и двигался с трудом. По мере того как он приближался, Георгий становился всё мрачнее. Когда старик подошёл к нам, он остановился и обвёл свою семью взглядом как будто не видящих глаз – до того они были у него тусклые и впалые.

Náhle Gerorgij přerušil mlčení:

– V kolik hodin starý odešel?

– V osm hodin, odpověděla jeho manželka.

– Dobře, – odvětil Georgij, – nyní je půl osmé, ne víc. Zmlkl a opět upřel pohled na širokou cestu.

Zapomněl jsem vám říci, pánové, že když Srbové mají o někom podezření, že je upír, nikdy ho nenazývají jménem nebo nezmiňují přímo. Domnívají se, že ho tak mohou přivolat z hrobu. Proto také Georgij, když mluvil o otci, mu již nějaký čas neřekl jinak než „starý“.

Mlčení trvalo ještě několik minut. Najednou se jeden z chlapců zeptal Zdenky:

– Teto, a kdy přijde dědeček domů?

Jako odpověď na tuto ne zcela vhodnou otázku Georgij vyřál dítěti políček. Chlapec se rozplakal a jeho mladší bratr se polekaně zeptal:

– A proč nesmíme mluvit o dědečkovi?

Nový políček – a také ztichl. Chlapci se rozplakali a dospělí se pokřižovali.

Vtom klášterní hodiny odbily osm. Sotva dozněl první úder, spatřili jsme lidskou postavu. Nějaký člověk šel z lesa k nám.

– To je on! – vykřikli současně Zdenka, Petr a jejich snacha. – Chvála Bohu!

– Hospodine, ochraň nás a smiluj se nad námi! – slavnostně promluvil Georgij. – Jak poznat, uběhlo-li či neuběhlo deset dnů?

Všichni na něj pohlédli v hrůze. Mezitím se člověk přibližoval k nám. Byl to vysoký stařec s bílými vousy, bledým a přísným obličejem. Opíral se o hůl a těžce se pohyboval. Podle toho, jak se k nám blížil, se Georgij stále více mračil. Stařec došel až k nám, zastavil se a obhlédl svou rodinu pohledem jakoby nevidoucích očí – tak byly kalné a zapadlé.

– Что ж это, – сказал он, – никто не встаёт, никто не встречает меня? Почему вы все молчите? Или не видите, что я ранен?

Тут я заметил, что у старика левый бок весь в крови.

– Да поддержи отца, – сказал я Георгию, – а ты, Зденка, принеси ему попить, иначе он упадёт от усталости.

– Отец, – промолвил Георгий и подошёл к Горче, – покажи свою рану, я в этом знаю толк, перевяжу тебя...

Он только взялся за его одежду, но старик грубо оттолкнул его и обеими руками схватился за бок:

– Перестань, больно мне!

– Так ты в сердце ранен! – вскричал Георгий и весь побледнел. – Скорей, скорей раздевайся, так надо – слышишь!

Старик вдруг выпрямился во весь рост.

– Берегись, – сказал он глухо, – дотронешься до меня – прокляну!

Пётр встал между отцом и Георгием.

– Оставь его, – сказал он, – ты же видишь, больно ему.

В эту минуту мы увидели стадо. Оно возвращалось с пастбища в облаке пыли. То ли пёс, что сопровождал стадо, не узнал старика, то ли другая была причина, но едва только он увидел Горчу, как остановился, ошетинился и начал выть.

– Что с этим псом? – зло спросил старик. – Что всё это значит? Неужели за десять дней я так изменился, что и собственный пёс меня не узнаёт?

– Слышишь? – сказал своей жене Георгий. – Сам говорит, что десять дней прошло!

Пёс не переставал выть.

– Застрелить его! – крикнул Горча. – Я приказываю – слышите!

Георгий не пошевелился, а Пётр со слезами на глазах встал, взял отцовскую пицаль и выстрелил в пса.

* **знать (понимать) толк** в чём (*fraz.*) – dobře se v něčem vyznat

– Copak to je, – řekl, – nikdo nevstává, nikdo mne nevíta? Proč všichni mlčíte? Či snad nevidíte, že jsem zraněný?

Tu jsem si všiml, že stařec má levý bok celý od krve.

– Ale tak podepři otce, – řekl jsem Georgijovi, – a ty, Zdenko, dones mu napít, jinak padne únavou.

– Otče, – promluvil Georgij a přistoupil ke Gorčovi, – ukaž mi svoji ránu, vyznám se v tom, obvážu tě...

Sotva se dotkl jeho oblečení, stařec ho hrubě odstrčil a oběma rukama se chytil za bok:

– Nech toho, bolí mne to!

– Vždyť jsi raněn do srdce! vykřikl Georgij a celý zbledl. – Honem, honem se svlékni, je to nutné! Slyšíš?

Stařec se najednou napřímil v celé své výšce.

– Dej si pozor! – řekl hluše, – dotkneš-li se mne, prokleju tě!

Petr se postavil mezi otce a Georgije.

– Nech ho, – řekl, – vidíš přece, že má bolesti.

V tom okamžiku jsme uviděli stádo. Vracelo se z pastvy v oblaku prachu. Buď pes doprovázející stádo starce nepoznal, nebo to bylo z jiného důvodu, avšak jakmile uviděl Gorču, zastavil se, naježil a začal výt.

– Co je s tím psem? – zeptal se zlostně stařec. – Co to má všechno znamenat? Opravdu jsem se za deset dní natolik změnil, že mne ani vlastní pes nepoznává?

– Slyšíš? – řekl své ženě Georgij. – Sám říká, že uběhlo deset dní!

Pes nepřestával výt.

– Zastřelte ho! – křikl Gorča. – Příkazuji to, slyšíte!

Georgij se ani nepohnul a Petr se slzami v očích vstal, vzal otcovu mušketu a vystřelil na psa.

* Všimněte si, že pro vyjádření **důrazného příkazu** v ruštině se používá infinitiv: Застрелить его! (*Zastřelte ho!*) Použít jej můžete mnohem častěji než v češtině, a to zejména se zápornkou НЕ: По газонам не ходить! Не разговаривать во время экзамена!

Тем временем Зденка приготовила питьё для старика, но он с отвращением его оттолкнул. Точно так же он отверг и блюдо с пловом, которое ему подал Георгий, и уселся около очага. Сквозь зубы он бормотал что-то невнятное. Потрескивали сосновые дрова, и дрожащие отблески огня падали на его лицо, такое бледное, такое измождённое, что его вполне можно было принять за лицо покойника. Зденка к нему подсела и сказала:

– Ты, отец, не хочешь ни есть, ни спать. Может, расскажешь, как ты охотился в горах?

Девушка знала, что эти слова тронут старика, так как он любил поговорить о боях и сражениях. И в самом деле, на его бескровных губах появилось что-то вроде улыбки. И хотя его глаза смотрели всё так же безучастно, он погладил Зденку по её белокурым волосам и ответил:

– Ладно, дочка, ладно, Зденка, я тебе расскажу, что со мной было в горах, только уж как-нибудь в другой раз. А сегодня я устал. Одно скажу: нет в живых Алибека, и убил его я. А если кто сомневается, – прибавил старик, – мне есть чем доказать!

И он развязал мешок, что висел у него за спиной, и вытащил окровавленную голову. Мы с ужасом отвернулись, а Горча отдал её Петру и сказал:

– На, прицепи над нашей дверью – пусть знает всякий, кто пройдёт мимо дома, что Алибек убит и никто больше не разбойничает на дороге!

Пётр с отвращением исполнил, что было приказано.

– Теперь понимаю, – сказал он, – бедный пёс выл оттого, что почуял мертвечину!

– Да, почуял мертвечину, – мрачно повторил Георгий, который незадолго перед тем незаметно вышел, а теперь вернулся: в руке он держал какой-то предмет, который тут же поставил в угол – как мне показалось, это был кол.

– Георгий, – вполголоса сказала ему жена, – да неужто ты...

– Брат, что ты затеял? – заговорила и сестра. – Да нет, нет, ты этого не сделаешь, верно?

– Не мешайте, – ответил Георгий, – я знаю, что мне делать...

* **Pilaf** je jídlo východní kuchyně z vařené rýže, masa a směsi koření.

Mezitím Zdenka připravila pro starce nápoj, on jej však s odporem odstrčil. Stejně tak odmítl i talíř s pilafem, který mu podal Georgij, a posadil se ke krbu. Drmolil si něco nesrozumitelného mezi zuby. Borovicová polínka praskala a třepotající se odlesky ohně mu padaly na tvář tak bledou, tak vyčerpanou, že bylo docela možné si ho splést s umrlcem. Zdenka si k němu přisedla a řekla:

– Otče, nechceš ani jíst, ani spát. Možná bys nám mohl vyprávět, jak jsi lovil v horách?

Dívka věděla, že tato slova starce rozněží, protože rád hovořil o bojích a bitkách. A skutečně, na jeho neživých rtech se objevilo cosi, co připomínalo úsměv. Ačkoli jeho oči se stále dívaly nezúčastněně, pohládl Zdenku po jejích plavých vlasech a odpověděl:

– Dobrá, dcerko, dobrá, Zdenko, budu ti vyprávět, co se mnou bylo v horách, jen někdy jindy. Dnes jsem již unavený. Řeknu jen jednu věc: Alibek již není mezi živými a zabil jsem ho já sám. A pokud by někdo pochyboval, – dodal stařec, – mám, čím bych to dokázal!

Načež rozvázal pytel, který mu visel na zádech, a vytáhl zkrvavenou hlavu. Hrůzou jsme se odvrátili, zatímco Gorča ji předal Petrovi a řekl:

– Na, pověš to nad našimi dveřmi – ať každý, kdo projde kolem domu, ví, že je Alibek zabit a nikdo již neloupí na cestě!

Petr s odporem splnil, co mu bylo přikázáno.

– Už to chápu, – řekl, – chudák pes vyl, protože věřil mrtvolu!

– Ano, zavěřil mrtvolu, přisvědčil chmurně Georgij, který krátce předtím nepozorovaně odešel a nyní se vrátil: v ruce držel nějaký předmět, který hned postavil do kouta – připadalo mi, že to byl kůl.

– Georgiji, – řekla mu polohlasně manželka, – snad nechceš...

– Bratře, co zamýšlíš? – otázala se i sestra. – Ale ne, ne, neuděláš to, že ne?

– Nepřekážete mi, – odpověděl Georgij, – vím, co mám dělat...

* Věty s nezávislým infinitivem se mohou v ruštině používat pro vyjádření povinnosti, nutnosti: Я знаю, что мне делать. – *Vím, co mám udělat.*